

KALKULACJA

**DOTYCZĄCA ZMIANY STAWEK ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI
KOMUNALNYMI W GMINIE KŁODAWA
NA ROK 2025**

**KŁODAWA
2024**

1. Informacje ogólne

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 399) zwana dalej „u.c.p.g.” nałożyła na gminę obowiązek tworzenia warunków do utrzymania czystości i porządku na jej terenie. Gminy są odpowiedzialne za zorganizowanie i nadzorowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmującego wszystkich właścicieli nieruchomości.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które stanowią dochód gminy, jednostka samorządu terytorialnego zobowiązana jest pokryć koszty wskazane w art. 6r ust. 2 u.c.p.g.:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu,
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Fakultatywnie mogą to być koszty wymienione w art. 6r ust. 2a-2c u.c.p.g.:

- 1) wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- 2) utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami;
- 3) usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 4) wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów (jedynie ze środków niewykorzystanych w danym roku budżetowym).

Zgodnie z art. 6r ust. 1aa u.c.p.g., środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Uchwała rady gminy w sprawie wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie ma charakteru uznaniowego – jest rozstrzygnięciem związanym ze ściśle określonymi przepisami prawa i ma swoje oparcie w kalkulacji kosztów całego gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 28 lipca 2016 r. (sygn. II FSK 958/16): „Przypomnieć tylko należy za wyrokiem WSA w Białymstoku z 6 listopada 2013 r., I SA/Bk 127/13, który w tym orzeczeniu zawarł tezę mającą charakter uniwersalny, że rada gminy podejmując uchwałę w przedmiocie stawek opłaty za gospodarowanie odpadami jest zobowiązana do dokonania rzetelnej i wnikliwej kalkulacji wysokości stawki, tak aby pobierane opłaty pokrywały rzeczywiste koszty związane z funkcjonowaniem systemu zagospodarowania odpadami na terenie gminy. Prawidłowo skalkulowana opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinna z jednej strony zapewniać sprawne funkcjonowanie systemu odbioru odpadów na terenie gminy, z drugiej zaś nie powinna stanowić źródła dodatkowych zysków gminy. Rzetelna kalkulacja wysokości opłat powinna w szczególności uwzględniać liczbę mieszkańców gminy, ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych oraz koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, na który składają się koszty odbierania, transportu, zbierania,

odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz obsługi administracyjnej tego systemu.” W ocenie Trybunału Konstytucyjnego opłata za odpady „jest (...) świadczeniem pieniężnym, przymusowym, bezzwrotnym, jednostronnym, publicznoprawnym, ale odpłatnym i mającym realizować różne cele wynikające z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości” (wyrok TK z dnia 28.11.2013 r., sygn. K 17/12, Dz.U. z 2012 r., poz. 1593). W zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina zapewnia właścicielom nieruchomości pozbywanie się wszystkich rodzajów odpadów komunalnych, przy czym rozumie się przez to odbieranie odpadów z terenu nieruchomości, przyjmowanie odpadów przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz zapewnianie przyjmowania tych odpadów przez gminę w inny sposób (art. 6r ust. 2d u.c.p.g.).

Zgodnie z art. 6k ust. 2 u.c.p.g. rada gminy, określając stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, bierze pod uwagę:

- 1) liczbę mieszkańców zamieszkujących daną gminę;
- 2) ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych;
- 3) koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 6r ust. 2-2b i 2d;
- 4) przypadki, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie, w szczególności to, że na niektórych nieruchomościach odpady komunalne powstają sezonowo.

Należy tutaj zaznaczyć, iż zgodnie z orzecnictwem – tu przykładowo wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 28 stycznia 2014 r. (sygn. II SA/Bd 864/13) „Redakcja cytowanego przepisu (art. 6k ust. 2 ustawy ucp)g) wyraża zatem wskazówki jakimi musi kierować się rada ustalając stawki opłaty. Użycie zwrotu "bierze pod uwagę" oznacza konieczność uwzględnienia wskazanych czynników. Nie jest to jednak zakres ścisły i zamknięty. Podobnie jak z tego zwrotu nie wynika, by stawka opłat była matematyczną pochodną tych czynników. Ustawodawca wskazuje, że określając stawki opłat rada "bierze pod uwagę" wymienione w punktach od 1-4 okoliczności” (por. wyrok WSA w Gorzowie Wlkp. z dnia 5 marca 2014 r., sygn. I SA/Go 51/14).

Biorąc pod uwagę powyższe, należy zauważyć, iż w Gminie Kłodawa systemem odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych objęte są nieruchomości zamieszkałe. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty. Przy obowiązujących w tej chwili stawkach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wpływy z opłat nie będą wystarczają na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu.

Biorąc pod uwagę zapisy art. 6r u.c.p.g., przeprowadzono analizę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, a więc z uwzględnieniem kosztów:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu,
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, a także zgodnie z art. 6k w/w ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uwzględniając:
- liczbę mieszkańców zamieszkujących daną gminę,

- ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych,
- przypadki, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie, w szczególności to, że na niektórych nieruchomościach odpady komunalne powstają sezonowo.

2. Zestawienie kosztów przyjętych do podstaw analizy

Źródłem danych przyjętych do niniejszej analizy były materiały i dane posiadane przez Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie (Referat Zamówień Publicznych, Inwestycji i Ochrony Środowiska), w tym w szczególności dane dotyczące wydatków i przychodów w ramach budżetu Gminy na poszczególne lata, umowy na odbiór odpadów, a także cennik Miejskiego Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Koninie (stanowiący podstawę do ustalenia kosztów zagospodarowania odpadów). Analizę przeprowadzono w oparciu o dostępne dane z dwóch ostatnich lat oraz z uwzględnieniem danych i prognoz na 2024 i 2025 rok. Pod uwagę wzięto również szacunkowe założenia dotyczące ilości odpadów odbieranych i zagospodarowanych, a także założenia dotyczące prognozowanego wzrostu ceny odbioru i zagospodarowania, z uwzględnieniem stosownych korekt. Zauważyć należy, iż dane prognozowane obarczone są zawsze pewną dozą niepewności, jednak biorąc pod uwagę, iż realna, dokonana z uwzględnieniem sytuacji ekonomiczno – społecznej oraz istniejących ram prawnych (np. wzrostu ilości frakcji odpadów), zmiennych w czasie - ocena poziomu wzrostu ilości, cen i innych kosztów przedmiotowych usług na 2025 r., pozwala na przyjęcie rozsądnych wartości, stanowiących podstawę wyliczenia wysokości opłat, jakie z tytułu zagospodarowania i odbioru odpadów komunalnych, powinni świadczyć na rzecz Gminy Kłodawa, jej mieszkańcy.

Dane zawarte w tabeli 1 i 2 obrazują tzw. „strumień odpadów komunalnych” z uwzględnieniem ich ilości w poszczególnych latach. Tabele przedstawiają zatem ilość odpadów odebranych i zebranych w roku 2022 i 2023 oraz prognozę na rok 2024 z ich podziałem na frakcje.

Tab. 1. Odpady komunalne odebrane od właścicieli nieruchomości zamieszkałych

L.p.	Kod i rodzaj odpadu	2022 r. masa (Mg)	2023 r. masa (Mg)	2024 r. prognoza* masa (Mg)
1.	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 723,6400	1 754,3200	1 732,9600
2.	20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	502,0400	467,2200	459,3000
3.	20 01 39 Tworzywa sztuczne	198,6800	191,9800	217,2400
4.	15 01 07 Opakowania ze szkła	161,0800	185,4000	173,9600
5.	20 01 01 Papier i tektura	52,5400	53,5400	58,8800
6.	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	101,0200	106,4600	135,6800
7.	Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych	2 739,0000	2 758,9200	2 778,0200

* ilość odpadów komunalnym w okresie od 01.10.2023 r do 30.09.2024 r.

W poszczególnych latach należy zauważyć jedynie minimalny wzrost odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, który kształtuje się na poziomie ok. 20 Mg w stosunku do roku ubiegłego.

Tab. 2. Odpady komunalne zebrane w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)

L.p.	Kod i rodzaj odpadu	2022 r. masa (Mg)	2023 r. masa (Mg)	2024 r. prognoza* masa (Mg)
1.	20 01 23* Urządzenia zawierające freony	5,0250	9,2700	5,9900
2.	20 01 34 Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,5660	0,0100	0,0000
3.	20 01 35* Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,3300	5,4900	2,3400
4.	20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	5,8690	7,6800	6,3600
5.	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	434,5000	321,0800	489,3000
6.	20 01 32 Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0726	0,0546	0,0416
7.	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	95,2000	49,5800	100,1600
8.	16 01 03 Zużyte opony	24,1300	15,0600	21,2500
9.	17 03 80 Odpadowa papa	64,5000	20,7400	49,3400
10.	17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	269,5200	323,8600	250,2200
11.	Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych	901,7126	752,8246	925,0016

* ilość odpadów komunalnych w okresie od 01.10.2023 r. do 30.09.2024 r.

Z powyższej tabeli wynika, że w roku 2023 odnotowano mniejszą ilość odpadów zebranych w PSZOK - m.in. mniejsza ilość odpadów o kodzie 20 02 01 *Odpady ulegające biodegradacji* oraz 20 03 07 *Odpady wielkogabarytowe*.

W tym przypadku należy mieć na uwadze, że różnica w ilości odpadów komunalnych zebranych w PSZOK ma mniejszy wpływ na koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi niżeli różnica odpadów odebranych bezpośrednio od mieszkańców.

Z uwagi na fakt, że ilość odpadów w poszczególnych latach znacząco się nie różni, koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi na rok 2025 wyliczono na podstawie ilości prognozowanych odpadów komunalnych w roku 2024.

Tab. 3. Koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2022 – 2025 z uwzględnieniem prognozy

Zestawienie kosztów poniesionych przez Gminę Kłodawa					
L.p.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r. prognoza	2025 r. prognoza
1.	Zagospodarowanie odpadów w MZGOK w Koninie	886 554,96	944 232,14	1 003 476,39	1 384 758,80
2.	Odbiór i transport odpadów	1 221 420,16	1 471 664,74	1 365 119,03	1 501 630,93
3.	Prowadzenie PSZOK-u	215 110,00	236 175,00	284 000,00	312 400,00
4.	Likwidacja dzikich wysypisk	1 736,70	2 273,00	3 400,00	3 740,00
5.	Transport i zagospodarowanie zużytych opon	5 692,68	10 217,34	8 000,00	8 800,00
6.	Transport i zagospodarowanie przeterminowanych leków	1 350,00	2 016,36	1 000,00	1 100,00
7.	Transport i zagospodarowanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	113,40	0,00	49,20	55,00
8.	Badania laboratoryjne odpadów przekazywanych do składowania	1 722,00	1 881,90	2 000,00	2 200,00
9.	Inne usługi oraz zakup tablicy ostrzegawczej i worków ma śmieci	3 224,96	17 326,20	15 000,00	16 500,00
10.	Administracyjne	72 528,77	81 233,55	97 500,00	107 250,00
11.	Łączne koszty	2 409 453,63	2 767 020,23	2 779 544,62	3 338 434,73

Koszt zagospodarowania odpadów komunalnych na rok 2025 został wyliczony na podstawie ilości odpadów komunalnych w okresie od 01.10.2023 r. do 30.09.2024 r. (ilość odpadów w ostatnim czasie utrzymuje się na podobnym poziomie) oraz na podstawie cennika na 2025 rok za odzysk i unieszkodliwianie odpadów, przedstawionego przez Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Koninie (do porównania cennik za rok 2024 i 2025 w załączeniu). Natomiast w wyliczeniach odbioru i transportu zastosowano prognozowany wzrost cen o 10 %. Obecnie koszt odbioru i transportu 1 Mg odebranych odpadów komunalnych wynosi 491,40 zł/Mg, po prognozowanym wzroście cen wyniesie 540,54 zł/ Mg. W pozostałych przypadkach zastosowano również wzrost kosztów na poziomie ok. 10% do roku 2024 (tabela 3 pkt 3-10).

3. Zestawienie dochodów i kosztów systemu przy obowiązującej stawce

Niżej przedstawione tabele (4 i 5) przedstawiają prognozowane dochody na rok 2024. Kwota wyliczona jest na podstawie ilości mieszkańców na terenie gminy, którzy złożyli deklarację

o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 9555 mieszkańców (stan na dzień 30.09.2024 r.) oraz obecnej stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi z uwzględnieniem zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym oraz zwolnienia z tytułu posiadania Karty Dużej Rodziny.

Tab.4. Prognozowane miesięczne dochody w 2024 r. – zabudowa jednorodzinna

Zabudowa jednorodzinna	Ilość zadeklarowanych osób bez kompostownika		Ilość zadeklarowanych osób z kompostownikiem – ulga 3 zł	
	Bez Karty Dużej Rodziny	Z Kartą Dużej Rodziny	Bez Karty Dużej Rodziny	Z Kartą Dużej Rodziny
Ilość osób	150	248	5156	1464
Obecna stawka za odpady w zł/osoba	24,00	18,00	21,00	15,75
SUMA	3 600,00 zł	4 464,00 zł	108 276,00 zł	23 058,00 zł

Tab.5. Prognozowane miesięczne dochody w 2024 r. – zabudowa wielolokalowa

Zabudowa wielolokalowa	Ilość zadeklarowanych osób	
	Bez Karty Dużej Rodziny	Z Kartą Dużej Rodziny
Ilość osób	2153	384
Obecna stawka za odpady w zł/osoba	21,00	15,75
SUMA	45 213,00 zł	6 048,00 zł

Łączna kwota prognozowanych miesięcznych dochodów w roku 2024 wynosi 190 659,00 zł, co w skali roku daje kwotę 2 287 908,00 zł.

Tabela nr 6 przedstawia natomiast zestawienie dochodów i wydatków w latach 2022 i 2023 wraz z prognozą na rok 2024 oraz na rok 2025 - w przypadku braku zmiany stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Należy zauważyć, że na terenie gminy Kłodawa odnotowujemy coraz mniej mieszkańców – co za tym idzie mniejsze dochody. Mając na uwadze powyższe, prognozuje się w 2025 roku dochody w wysokości ok. 2 250 000,00 zł

Tab.6. Zestawienie dochodów i wydatków w latach 2022-2023 i prognoza dochodów i wydatków na lata 2024 i 2025

Zestawienie dochodów i wydatków					
L.p.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.	2024 r. prognoza	2025 r. prognoza
1.	Dochody (zł)	2 376 572,16	2 365 327,27	2 287 908,00*	2 250 000,00
2.	Wydatki (zł)	2 409 453,63	2 767 020,23	2 779 544,62	3 338 434,73
3.	Różnica między dochodami a wydatkami (zł)	- 32 881,47	- 401 692,96	- 491 636,62	- 1 088 434,73

*Wyliczenia w tab.4 i 5

Dane za 2024 rok są prognozowane, z uwagi na brak całorocznych danych, ale uwzględniają już poczynione wydatki i uzyskane dochody, a także szacunkowe wydatki budżetowo zaplanowane do końca roku. Na tej podstawie można już stwierdzić, że uzyskany dochód według stawek określonych w 2020 r. nie pokrywa kosztów funkcjonowania systemu, już w roku 2022 ani w latach kolejnych. Prowadzi to do konkluzji o istnieniu uzasadnionej konieczności podniesienia stawek opłaty, obowiązującej z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów, w latach przyszłych, w stosunku do opłaty dotychczas obowiązującej.

Wymaga to dokonania dalszej analizy danych i prognoz, celem ustalenia, jakie stawki podniesionej opłaty będą pozwalały na pokrycie kosztów systemu gospodarki odpadami, poczynając od 2025 roku.

4. Proponowana wysokość stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Wysokość stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczona została na podstawie ilości mieszkańców na terenie gminy, którzy złożyli deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 9555 mieszkańców (stan na dzień 30.09.2024 r.) oraz wyliczonych na rok 2025 kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. Wyliczenia proponowanej stawki uwzględniają zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym oraz zwolnienia z tytułu posiadania Karty Dużej Rodziny.

Tab.7. Prognozowane miesięczne dochody w 2025 r. – zabudowa jednorodzinna

Zabudowa jednorodzinna	Ilość zadeklarowanych osób bez kompostownika		Ilość zadeklarowanych osób z kompostownikiem – ulga 3 zł	
	Bez Karty Dużej Rodziny	Z Kartą Dużej Rodziny	Bez Karty Dużej Rodziny	Z Kartą Dużej Rodziny
Ilość osób	150	248	5156	1464
Proponowana stawka za odpady w zł/osoba	34,00	25,50	31,00	23,25
SUMA	5 100,00 zł	6 324,00 zł	159 836,00 zł	34 038,00 zł

Tab.8. Prognozowane miesięczne dochody w 2025 r. – zabudowa wielolokalowa

Zabudowa wielolokalowa	Ilość zadeklarowanych osób	
	Bez Karty Dużej Rodziny	Z Kartą Dużej Rodziny
Ilość osób	2153	384
Proponowana stawka za odpady w zł/osoba	31,00	23,25
SUMA	66 743,00 zł	8 928,00 zł

Łączna kwota prognozowanych miesięcznych dochodów w roku 2025 wynosiłaby 280 969,00 zł, co w skali roku dałoby kwotę 3 371 628,00 zł. Jest to kwota dochodu, która byłaby wystarczająca na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami.

5. Podsumowanie

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, iż w roku 2025 zasadne byłoby ustalenie następujących stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- 1) zabudowa jednorodzinna – 34,00 zł,
- 2) zabudowa wielolokalowa – 31,00 zł.

OPRACOWANIE:

URZĄD MIASTA I GMINY W KŁODAWIE

REFERAT ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH, INWESTYCJI I OCHRONY ŚRODOWISKA